

Termoelektrana (TE) Pljevlja je već krajem prošle godine potrošila 20 hiljada radnih sati, koji su joj odlukom Ministarskog savjeta Energetske zajednice (EZ) iz 2016. bili dozvoljeni u periodu od 2018. do 2023. godine, a projekat ekološke rekonstrukcije još nije počeo.

Dok eksperti upozoravaju da je neisplativo ulagati toliki novac u Termoelektranu koja će, kako tvrde, zbog EU propisa raditi još nekoliko godina, iz Elektroprivrede poručuju da ne razmatraju mogućnost obustavljanja projekta, o čemu je ugovor prije godinu potpisan sa konzorcijumom u kojem su kineski DEC international, Bemax, BB Solar Blaža Đukanovića (sina predsjednika države Mila Đukanovića) i podgorička firma Permonte. Pedeset i četiri miliona eura teška ekološka rekonstrukcija TE Pljevlja mogla bi završiti "u dimu" zbog strogih propisa Evropske unije i tako postati novi slučaj bacanja državnog novca.

Energetski ekspert Aleksandar Kovačević iz Beograda kaže da investicija može lako postati beskorisna ako dođe do nekog složenijeg kvara na postojećim instalacijama. Navodi da imajući u vidu iskustvo ogromnog broja elektrana sa ovom tehnologijom i vrijeme potrebno za izgradnju novih objekata, potrebe sigurnosti snabdijevanja i niz drugih pravnih, ekonomskih i političkih okolnosti, može se reći da bi optimalno vrijeme aktivnog djelovanja TE Pljevlja bilo do kraja 2023. godine, uz mogućnost da se još neko vrijeme koristi kao rezervni objekat na regionalnom tržištu.

TE Pljevlja je u okviru "opt-out" mehanizma koji omogućava članicama EZ da izuzmu pojedine elektrane na ugajl iz režima primjene EU Direktive o velikim ložištima, koja propisuje smanjenje emisije gasova i drugih materija štetnih po životnu sredinu. EZ je zbog prekoračenja dozvoljenih radnih sati za TE, 20. aprila pokrenula postupak za rješavanje sporova protiv Crne Gore zbog kršenja Direktive o velikim ložištima.

"Po isteku 20.000 sati, postrojenja mogu ostati u pogonu samo ako ispunjavaju (strože) standarde Direktive o industrijskim emisijama. To nije slučaj sa TE Pljevlja", upozorili su iz EZ.

Vlada je sredinom maja usvojila zaključak kojim od Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma i Agencije za zaštitu prirode i životne sredine zahtijeva da obustave sve započete postupke u vezi sa revizijom integrisane dozvole za rad TE, kako bi ona nastavila da radi dok traju pregovori sa EZ.

Vlada se 2017. obavezala da ugasi Termoelektranu

Kovačević objašnjava da Direktiva EU o industrijskim emisijama propisuje primjenu standarda najbolje raspoložive tehnologije (Best Available Technology - BAT) shodno regulativi EU 2017/1442.

S obzirom na to, kako dodaje, da je TE Pljevlja utrošila 20.000 radnih sati prije isteka 2020.

godine, pitanje se svodi na procjenu da li se (pravno) ugašena TE Pljevlja može rekonstruisati kako bi zadovoljavala uslove iz regulative. Objašnjava da regulativa sadrži uslov za emisiju različitih zagađivača u vazduhu i uslov efikasnosti objekta, odnosno koliko električne energije objekat isporuči u odnosu na utrošenu energiju goriva. Oba uslova moraju biti zadovoljena simultano.

Kovačević navodi da se predviđeni projekat “ekološke rekonstrukcije” temelji na primjeni jeftinijeg rješenja uz upotrebu kalcijum karbonata i znatno uvećanu sopstvenu potrošnju energije. Kovačević podsjeća da je EU nedavno najavila pooštavanje regulative u narednih 12 meseci i ako bi rekonstrukcija TE Pljevlja trajala 12 ili više mjeseci, taj novi objekat bi morao zadovoljiti strože uslove koji tada budu važili.

Situaciju usložnjavaju kvarovi, remont sve duže traje

Prema riječima Kovačevića, TE je imala vrlo dobrih i vrlo loših godina, a uočava da je trajanje godišnjih remonta dosta dugo. Ovogodišnji remont TE trebalo je da traje do 1. juna, ali je produžen zbog kvara na generatoru. Kovačević napominje da u TE radi kvalifikovano osoblje i da je strateški značajno sačuvati ovaj industrijski potencijal do momenta kada se osoblje može zaposliti u drugom sličnom objektu. Dodaje i da se na lokaciji TE Pljevlja nalazi vrijedna elektroenergetska infrastruktura i ova lokacije ima strateški značaj i za regionalno snabdijevanje električnom energijom.

Ekološka rekonstrukcija ne obuhvata kapitalni remont

Poslanik Pokreta za promjene Branko Radulović za “Vijesti” kaže da od volje drugih zavisi koliko će vremena raditi TE Pljevlja “sigurno ne ni 10, ni 20, ni 30 godina”.

Iz Elektroprivrede su “Vijestima” rekli da nijesu razmišljali da raskinu ugovor o ekološkoj rekonstrukciji TE. Kažu da radovi još nijesu počeli i da je u toku priprema kampa za radnike DEC-a u krugu TE.

“Imajući u vidu da se radi o složenim i obimnim poslovima, potrebno je prethodno izvršiti potrebne pripreme za izvođenje istih. U toku je izrada projektne dokumentacije – glavnog projekta po kome će se izvoditi radovi”, kazali su iz EPCG.

Na pitanje da li strahuju da će potrošiti novac za ekološku rekonstrukciju, a da će se pooštriti kriterijumi u EU direktivama, pa će svakako plaćati naknade zbog zagađivanja životne sredine, iz EPCG su odgovorili da je rizik malo vjerovatan “jer se projekat izvodi prema najboljim raspoloživim tehnikama i u skladu sa najnovijim preporukama EU regulative”.

“Ako je riječ o nivoima emisija polutanata iz TE, kvalitetna tehnička rješenja, primjena najboljih raspoloživih tehnika u projektu i kvalitet izvedenih radova garantuju ispunjenje

Eksperti upozoravaju da je rekonstrukcija crnogorske TE Pljevlja neisplativa, EPCG poručuje da ne odustaje

zahtjeva direktiva EU", navode iz EPCG.

U ugovoru sa izvođačem radova su, kako dodaju, predviđene pravne zaštite investitora u slučaju neispunjenja ciljeva projekta.

Radulović kaže da dosadašnja naučna istraživanja smanjenja emisije CO₂ nemaju ekonomsku opravdanost i zato je neophodno izvršiti potpunu analizu opravdanosti opstanka TE Pljevlja, usaglasiti stavove sa Energetskom zajednicom, dogovoriti se sa susjedima oko korišćenja voda, donijeti kvalitetnu atrategiju, stvoriti sve pretpostavke i otpočeti sa velikim investicijama u "zelenu" energiju.

Upozorava da će cijena proizvedene struje iz TE biti znatno veća u odnosu na velike hidroelektrane, a poebno u odnosu na solarne. Podsjeća da Saudijska Arabija ugovara izgradnju novog fotonaponskog polja od 3,7 GW sa otkupom struje od samo 10,4 dolara za MWh.

Izvor: vijesti.me